

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

Nacrt

**REGULACIONI PLAN
"SREBRENIČKI ARBORETUM "
Skraćeni tekst**

Direktor

Hamdija Efendić dipl.ing.građ.

Sarajevo, januar 2020. godine

UVOD

Odluku o pristupanju izradi Regulacionog plana "Srebrenički arboretum" (u daljem tekstu: Plana) donijelo je Općinsko vijeće Ilijaš, na sjednici održanoj 28.06.2018. godine ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 29/18).

U članu 5. Odluke o pristupanju izradi definisani su ciljevi izrade Plana:

Na lokalitetu brdo Karašnica na kome je započeta izgradnja spomenika Cvijet Srebrenice, obezbijediti plansku osnovu za kvalitetno uređenje prostora kao javne pejzažno oblikovane površine, primjereno poruci i sjećanju na genocid koji se dogodio u Srebrenici 11.7.1995. godine.

Analizom područja obuhvaćenog granicom Plana kroz izradu Osnovne koncepcije Plana, konstatovano je da su u sjeveroistočnom dijelu obuhvata izgrađena dva individualna stambena objekta. Zajedničkom odlukom Nosioca izrade Plana i Nosioca pripreme Plana, zaključeno je da navedene stambene objekte treba isključiti iz granice obuhvata Plana, obzirom da predmetni lokalitet treba da predstavlja jedinstvenu funkcionalnu cjelinu, kojoj nisu komplementarni stambeni objekti.

1. POLOŽAJ I POVRŠINA

Prostor obuhvaćen granicom Plana nalazi se na području općine Ilijaš u naselju Karašnica. Brdo Karašnica nalazi se sjeverozapadno u odnosu na dolinski dio Općine Ilijaš.

Površina obuhvaćena granicom Plana iznosi 6,32 ha, dok ukupna dužina obuhvata iznosi 1390 m. Geografske koordinate centralnog dijela ovog područja su $18^{\circ}16'39,154''$ E i $43^{\circ}57'25,064''$ N. Rastojanje između sjeverne i južne tačke iznosi oko 408,70 m, dok između istočne i zapadne tačke iznosi oko 384,81 m.

2. ODNOS PREMA PLANU VIŠEG REDA

Prostornim planom Kantona Sarajevo za period od 2003. do 2023. godine („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 26/06 i 22/17, za područje planiranja utvrđena je sljedeća namjena:

- građevinsko zemljište

Regulacionim planom zadržano je opredjeljenje dato planom višeg reda.

3. POSTOJEĆE STANJE

Analiza postojećeg stanja rađena je na osnovu obilaska terena i Elaborata o inžinjerskogeoškim i geomehaničkim osobinama terena ("GEOTEHNOS" d.o.o. Sarajevo, 2019. godine).

3.1. Prirodni uslovi

3.1.1. Geološke i geotektonске karakteristike terena

Geološka građa terena u okviru područja obuhvaćenog granicom Plana, ocjenjena je relativno jednostavnom, obzirom da se na istražnom prostoru nalaze samo neogene tvorevine predstavljene klastičnom laporovito-pjeskovito-glinovitom i karbonarnom serijom srednjeg miocena, te kvartarnim pokrivačem. Klastično-karbonatni kompleks srednjeg miocena (2M2) konstatovan je istražnim bušenjem u predmetnom obuhvatu Plana. U građi ovog kompleksa učestvuju sivi i smeđi pločasti lapori, žutosmeđi i smeđi tankoslojeviti pješčari i tvrde gline, te podređeno krečnjaci i konglomerati sa glinovitim vezivom u izmjeni. Debljina eluvijalno-deluvijalnog pokrivača (uzimajući u obzir i humus) konstatovana je istražnim bušenjem i iznosi 2,00 - 5,80 m. Unutar pokrivača izdvojeni su koluvijalni materijali klizišta K-1 koje ulazi i u predmetni obuhvat te debljina ovog klizišta iznosi 4,50 – 8,80 m.

3.1.2. Geomorfološke karakteristike terena

U širem geomorfološkom pogledu, prostor obuhvaćen granicom Plana nalazi se na dijelu duge i blago zatalasane Karašničke padine sa sjeverozapadnom ekspozicijom. Stoga se u dijelovima ugiba, odnosno plićih uvala sniježni pokrivač produženo zadržava, a nešto izbočeniji dijelovi padine su osunčaniji i zatravnjeniji. Prema genetskim tipovima izdvojena je samo jedna kategorija reljefa i to padinski eroziono-denudacioni reljef. Padina je često neujednačenog pravolinijskog pada, djelimično strmog, stepenastog ili konkavnog oblika. Nagibi terena izmjereni na situaciji i profilima izraženi u % su: uslovno stabilni tereni (UST): 19,3 - 34,4 % i nestabilni tereni (NT): 24,9 - 48,7%.

3.1.3. Hidrogeološke karakteristike terena

U okviru istražnog prostora konstatovana je samo jedna vodna pojava i to tzv. Boškova voda, odnosno individualno kaptirani izvor izdašnosti $Q<1,0 \text{ l/s}$ iz kojega je još u predratnom periodu odvođena pitka voda do zaseoka Jasike.

3.1.4. Seizmičnost terena

Na širem prostoru oko Sarajeva postoji više seismotektonskih blokova sa specifičnim mehanizmom i karakterom kretanja. Osnovni stepen seizmičnosti za istraživani prostor jeste 7° MCS.

3.1.5. Stabilnost terena

Na području obuhvaćenog granicom Plana izdvojene su sljedeće kategorije stabilnosti:

- uslovno stabilni tereni i
- nestabilni tereni.

Uslovno stabilni tereni (UST) izdvojeni su većem dijelu terena, izgrađenom od eluvijalno-deluvijalnog pokrivača.

U okviru nestabilnog terena (NT) registrovana su tri klizišta, K1 (nagib terena od 30,5 do 34,4 %), K2 (nagib terena od 32,5 do 48,7 %), i K3 (nagib terena od 24,9 do 36,4%) koje se nalaze na sjeverozapadnom i zapadnom dijelu terena posmatranog predmetnom području. Površina nestabilnog dijela terena (klizišta) je 1,4 ha.

3.1.6. Klimatske karakteristike područja

Ovaj prostor spada u prvu i drugu klimatsku kategoriju što znači da ima manje povoljnu do tolerantnu klimu. Osnovni mikroklimatski parametri su:

- Srednja godišnja temperatura	9,1°C
- Srednja godišnja maksimalna temperatura	15,1°C
- Srednja godišnja minimalna temperatura zraka	3,6°C
- Apsolutna maksimalna temperatura	39,2°C
- Apsolutna minimalna temperatura	-30,2°C
- Period vegetacije (t5°C)	247 dan
- Prosječni datum početka vegetacionog perioda	20. mart
- Prosječni datum završetka vegetacionog perioda	15. novembar
- Prosječni datum prvog mraza	15.X
- Prosječni datum posljednjeg mraza	25.IV
- Srednji datum prvog dana sa snježnim pokrivačem	26.XI
- Srednji datum posljednjeg dana sa snježnim pokrivačem	01.IV
- Prosječna dužina vegetacionog perioda	216 dana
- Prosječni godišnji broj dana sa padavinama	152 dana
- Srednja godišnja vrijednost relativne vlažnosti zraka	77
- Srednja godišnja količina padavina	965 l/m ²
- Dominanti pravac vjetra je iz sjevernog kvadranta	8,4%

3.2. Stvoreni uslovi

Prostor obuhvaćen granicom Plana predstavlja jednu parcelu, k.č. br. 3053/1, K.O. Podgora, površine 6,32 ha, koja je u vlasništvu JKP „Sarajevo Šume“ d.o.o. Sarajevo.

Kroz predmetnu parcelu prolazi lokalni put Ulica Karašnica koji spaja brdo Karašnica sa centrom Ilijaša sa jedne strane, a sa druge starane isti povezuje sa Starim Ilijašom.

U centralnom dijelu obuhvata Plana od strane KJP „Sarajevo-sume“ d.o.o. Sarajevo, na osnovu projekta „Ambijentalno uređenje Karašnice“, urađeno je čišćenje dijela lokacije (cca 4,4 ha), koje je oslobođeno od vegetacije, u svrhu realizacije određenih sadržaja i obezbijedenja pristupa, dok se na preostalom dijelu zemljišta nalazi šikara, odnosno izdanci običnog graba, hrasta kitnjaka, te razvijeni sprat grmlja ruže, gloga, kozokrvine i dr.

Na osnovu ovog projekta, na dvije je lokacije, izvršena i sadnja u redove, nekoliko vrsta drveća, a svaki red ima 11 stabala, što asocira na datum 11 juli 1995 godine. Posadene vrste: bukva, hrast, breza, bagrem, bijeli bor, smrća, jela itd., su vrlo su lošeg kvaliteta.

U dijelu obuhvata Plana neposredno uz Ulicu Karašnica u svjeverostočnom dijelu centralnog dijela područja obuhvaćenog granicom Plana nalaze se formirane grupe sadnice voćaka i drugih vrsta, a koje, prilikom snimanja geodetske podloge, nisu evidentirane.

Na sjeveroistočnoj padini brda izgrađen je spomenik Cvijet Srebrenice od betona (radijusa 15 metara) u čijem se podnožju nalazi spomen ploča. Postavljena je rasvjeta, jarbol sa zastavom, neposredno iznad spomenika Cvijeta Srebrenice napravljen je vidikovac od drvene konstrukcije i u podnožju padine tri segmenta natkrivenih mjesta za sjedenje sa klupama i stolom.

Spomenik Cvijet Srebrenice

Vizure iz pravca Cvijeta Srebrenice

Ovaj lokalitet je djelimično ograđen ogradom izrađenom od drveta. Međutim, prilikom obilaska terena konstatovano je da se segmenti ove ograde uklanjanju od strane lokalnog stanovništva.

Zbog izgradnje dva objekta iznad područja obuhvaćenog granicom Plana, narušen je izgled prirodne padine, pristupima koji su improvizovali stanovnici za prilaz svojim objektima. Ovim je devastirano zemljište iza Cvijeta Srebrenice, obzirom da je fokus na vizure iz doline i okolnih padina na isti.

U sjeverozapadnom dijelu područja obuhvaćenog granicom Plana, koji je Ulicom Karašnica odvojen od centralnog dijela parcele, nalazi se novoosnovana kultura bijelog bora, uz pojedinačno prisustvo lišćara, kao što su grab, bukva, ljeska, hrast itd.

3.2.1. Saobraćaj i opremljenost područja elektroenergetskom i komunalnom infrastrukturom

Kroz područje obuhvaćeno granicom Plana prolazi lokalna saobraćajnica Ulica Karašnica.

Kroz sjeverni dio područja obuhvaćenog granicom Plana položen je glavni vodovodni gravitacioni cjevovod za Ilijaš φ100 mm.

4. PLANIRNA NAMJENA POVRŠINA

U granici Plana definisane su zone sa sljedećim namjenama površina:

- park ..... 5,68 ha
- saobraćajne površine ..... 0,64 ha

5. KONCEPT PROSTORNE ORGANIZACIJE

Područje obuhvaćeno granicom Plana, je zbog svog položaja, konfiguracije terena te bespravno izgrađenih objekata koji su svojim položajem i pristupnim putevima narušili izgled prirodne padine na koju je fokus pogleda iz velikog dijela Općine Ilijaš – čime se i rukovodilo kod planiranja spomenika Cvijet Srebrenice na brdu Karašnica – veoma kompleksan prostor za planiranje predviđenih sadržaja.

Osnovne postavke Koncepta prostorne organizacije zasnovane su na položaju predmetnog područja u odnosu na centralni dio Općine Ilijaš kroz dva segmenta:

- vizure koje se pružaju prema području obuhvaćenom granicom Plana,
- vizure koje se pružaju sa same lokacije.

Iako Plan nosi naziv „Srebrenički arboretum“, ovdje je bitno je naglasiti da se ne radi o klasičnom objektu arboretuma, koji ima naučno-nastavno-istraživački karakter sa potrebnim pratećim sadžajima kao što su herbarij, sjemenarij, klijališta i sl., te zahtijeva poseban pristup u planiranju sadržaja i režima održavanja.

Područje obuhvaćeno granicom Plana predstavlja javnu zelenu površinu – kategorije park koji se sastoji od sljedećih funkcionalnih cjelina:

- ulazni punkt	0,05 ha
- memorijalna zona	0,54 ha
- zona „arboretuma“	1,89 ha
- pejsažno uređena površina	3,20 ha

Ulagni punkt

Glavni saobraćajni pristup parku je iz pravca centra Ilijaša, Ulicom Karašnica.

Glavni ulaz-izlazni punkt je definisan postojećim stanjem, odnosno formiran je na mjestu postojećeg ulaza.

Kako su ograničene prostorne mogućnosti zbog konfiguracije terena, a obzirom da Općina Ilijaš nije prihvatile prijedlog da se parking prostor formira sa desne strane Ulice Karašnica, uz istu je sa lijeve strane planiran parking prostor sa 21 parking mjestom, neposredno uz ulazni punkt.

Ulazna punkt se sastoji od malog prostora za okupljanje opremljenog potrebnom urbanom opremom Obzirom da je ovo glavni ulaz u park očekuje se oblikovanje prostora koje će naglasiti njegov značaj.

Zatečeno stanje je kompleksno sa aspekta uvezivanja pješačkih tokova, obzirom da se odmah od ulaza mora formirati pješačka staza do objekta vidikovca, odnosno najvisočije kote terena u području obuhvaćenom granicom Plana. Iz navedenog razloga iz ulaznog punkta sa desne strane kreće staza prema objektu vidikovca. Kako se i kod mjesta ulaza pružaju panoramski vidici

potrebno je kod oblikovanja ovog prostora ostaviti mogućnost formiranje jednog ugla za vidikovac (teleskop i sl.).

Ravno naprijed iz ulaznog punkta se ulazi u centralni prostor parka.

Memorijalna zona

Sa staze koja vodi od ulaznog punkta pristupa se na plato koji je orijentiran prema padini na kojoj se nalazi izgrađeni spomenik Cvijet Srebrenice, u čijem se podnožju nalazi i spomen ploča. U sklopu platoa planirana je izgradnja spomen obilježja, koji će zamijeniti postojeću spomen ploču, forme i izraza koji će biti komplementaran već izgrađenom Cvjetu Srebrenice. Zavod je mišljenja da je potrebno raspisati konkurs za izradu spomen obilježja. S druge strane plato se nastavlja u travnjak prema dolini na amfiteatralno postavljeno gledalište orejntirano na pozornicu. Osim memorijalnih, ovo će biti mjesto održavnja manifestacija, edukativnih i kulturnih programa od značaja za Općinu Ilijaš i Kanton Sarajevo.

Za materijalizaciju popločanja paltoa predviđeti najkvalitetnije materijale sa aspekta tehničkih, mehaničkih i estetskih karakteristika koje treba da doprinesu memorijalnom karakteru ove zone.

Od hortikulturnih elemenata ovdje se predviđa samo sadnja trave, odnosno formiranje najkvalitetnijeg travnjaka, kako bi svi ostali memorijalni elementi došli do punog izražaja. Amfiteatar može biti napravljen u kombinaciji sa travom kako bi se što bolje uklopio u prirodno okruženje.

Zona „arboretuma“

Centralni dio parka pripada zoni tzv. „arboretuma“ gdje dominiraju „krugovi arboretuma“, u kombinaciji sa pojedinačnim soliternim stablima ili manjim grupacijama, te reprezentativno uređen travnjak sa elementima urbanog mobilijara.

Na pješačkim stazama se u određenim intervalima nalazi 11 krugova, u kojima se nalazi po 11 radikalno raspoređenih vrsta različitog dendromaterijala.

Simbol „kruga“ asocijacija je na cvijet Srebrenice, a broj od 11 krugova sa po 11 vrsta u svakom krugu simbolizira datum 11 juli 2015. godine.

Unutar svakog kruga kao „arboretuma“ planirano je proširenje u vidu platoa kružnog oblika. Od ovog centralnog dijela se protežu interne staze oko kojih je planirana sadnja dendromaterijala.

Zahvaljujući različitom nagibu terena interene staze se mogu riješiti na nekoliko načina ili čak se može primjeniti 11 različitih načina čime bi se doprinjelo većoj dinamičnosti prostora. Tako bi se na dijelovima sa većim nagibima terena formirala konzolna proširenja centralnog prostora. Na taj način posjetioci bi u određenim dijelovima bili u ravni sa krošnjama drveća.

Moguća su dva načina prezentacije vrsta u „arboretumu“ koji će se precizirati kroz izradu detaljniji nivo planske dokumentacije Idejni/ Izvedbeni projekti i to:

- sadni materijal u „krugovima arboretuma“ se raspoređuje po osnovu sistematskih jedinica, ili
- zbarka različitih alohtonih vrsta (egzota) koje su rijetke na našem području.

Ukoliko se raspored vrši na osnovu sistematskih jedinica, u svakom krugu treba da se nalazi po jedan rod (npr. Acer, Quercus, Fagus, Carpinus, Prunus, Malus, Salix, Fraxinus, Pinus, Picea, Abies), predstavljen sa 11 stabala različitih vrsta, formi, varijeteta, kultivara i sl.

U slučaju sadnje egzota, iste grupisati prema manje-više srodnim zahtjevima za uspješan i dugovječan rast (tlo-pedološki supstrat, voda, sunce, svjetlost itd.).

Pored svake vrste treba da se nalazi natpis sa nazivom biljke na latinskom i bosanskom jeziku, te kratak opis iste.

Ovaj tzv. „arboretum“ će predstavljati vrijednu zbirku različitog dendromaterijala cca 121 različitih vrsta, što će itekako biti značajno sa aspekta edukacije, ne samo učenika i studenata, nego i ostalih posjetilaca. Bitno je naglasiti da formiranje, a kasnije i odžavanje, te njega i briga za ovakav jedan „objekat“ ne smije biti stihijski, nego se mora prepustiti stručnjacima iz ove oblasti. Ovakav jedan do sada jedinstven „poligon“ pruža velike mogućnosti za promociju Općine, stručnjaka iz ove oblasti i sl., kroz odvijanje raznih edukativnih radionica, postavljanja eksperimenata i sl.

Osim edukativne uloge imati će i estetsko dekorativnu ulogu i predstavljati određeni reper i prepoznatljivost ovog lokaliteta ali i šire.

U svakom krugu predviđen je plato opremljen urbanom opremom, prvenstveno edukativnog karaktera (table sa nazivima i opisima biljaka, slikama, arealima nihove rasprostranjenosti i sl., te ostali info panoi koji mogu biti postavljeni po potrebi u određenim intervalima/fazama, u zavisnosti od eksperimenata i radionica koje mogu omisljavati profesori sa učenicima i studentima, a koje će biti zanimljive ne samo stručnjacima iz ove oblasti nego i ostalim korisnicima.) Realizacija ove zone, tačnije sadnja može se vrsiti fazno, na način da se omogući pojedinim zvnicama, ambasadoima, organizacijama i sl. da budu donatori nekih sadnica, koje će se naći u arboretumu, ali moraju biti sađene na osnovu predhodno urađenog projekta, a ne stihijski.

Ovi prostori će takođe biti i mesta za miran odmor i bijeg od buke i gradske vreve u sredini bliskoj prirodnoj.

U ovoj zoni se predviđa i reprezentativno uređen i održavan travnjak, sa pojedinačnim soliternim stablima ili manjim grupacijama.

Pejsažno oblikovana površina

Preostali dio površine parka uređuje se u pejsažnom stilu, sa elementima postojeće vrijedne vegetacije i novim unešenim vrstama, od najviše dva ili tri roda kao pojedinačna soliterna stabla i /ili grupacije (npr. Pinus sp. i Betula sp., ili Pinus sp., Quercus sp., Carpinus sp. ili Pinus sp., Tilia sp., Betula sp. i sl.) koje se kao na fonu dobro sagledavaju na travnjaku.

Ovakav „jednostavan“ način uređenja, dati će ovoj lokaciji određenu monumentalnost, smirenost, koja je neophodna, obzirom da se radi o spomeničkom kompleksu, a ujedno će se na taj način istaknuti „krugovi arboretuma“.

Naročitu pažnju posvetiti uređenju u zonama klizista, gdje je pored sadnje vrsta koje pozitivno utiču na stabilizaciju terena, neophodno provesti i tehničke mjere stabilizacije date kroz Elaborat o inžinjersko-geološkim i geomehaničkim osobinama terena.

Travnjak treba biti otporan na gaženje kako bi se omogućilo kretanje i van Planom utvrđenih staza, a upravo iz tog razloga, da bi se omogućilo slobodno kretanje ali i lakše održavanje upotrebu grmlja treba svesti na minimum.

Uređenje na ovom lokalitetu, vršiti po principu parkovskih, a ne šumskih površina, gdje se trebaju koristiti starije hortikultурne sadnice, rasadnički odnjegovane tj. manji broj jedinki po jedinici površine, a ne stablašice male starosti i velikim brojem jedinki po jedinici površine, jer takva sadnja neće dati očekivane željene efekte sa aspekta pejsažno-oblikovnog rješenja.

Sve naprijed pomenute cjeline povezane su sa stazama koje prate „dynamiku“ terena, te mogu osim komunikacije kroz obuhvat služiti i kao površine za sjedenje, odmorišta, vidikovce i sl. i trebaju biti opremljene sa sadržajima urbane opreme. Ove „glavne“ staze čija materijalizacija treba biti istovjetna u cijelom obuhvatu (preporuka bijeli beton), mogu biti povezane „internim“ stazama/stepenicama u vidu kratica, ali i one mogu služiti kao prirodni amfiteatar i sl.

Potez uz Ulicu Karašnica sa sjeverozapadne strane centralnog dijela obuhvata Plana zbog visinskih kota na kojim se nalazi predstavlja prostor sa koga se pruža pogled na centralni dio Općine u dolini, kao i na cijelokupni okolni prostor. Na prostoru na kome se nalazi postojeće zaravnjenje terena formiran je drugi ulaz na kome će urediti i vidikovac. U skladu s tim uz saobraćajnicu je planiran određen broj parking mjeseta.

Od ovog ulaza se paralelno sa Ulicom Karašnica planirana je staza koja prati topografiju terena, a obzirom da cijeli ovaj potez predstavlja vidikovac u kontinuitetu, samu stazu treba planirati kao atraktivnu arhitektonsku formu koja treba služi, kako za pješačko kretanje tako i za sjedenje, odnosno zadržavanje zbog kvalitetnih vizura na dolinski dio. Ova staza se završava kod centralnog objekta vidikovca. Na ovaj način je formiran i kontinuirani pješački tok od ulaza od koga je staza počela do glavnog ulaznog punkta. Ovaj kontinuirani pješaci tok koji spaja dva ulaza i vodi pješaka do objekta vidikovca na neki način predstavlja „ram“ cijelokupnog obuhvata. Uz njega kao takvog planiran je linijski sistem zelenila drvoređ. On treba da bude sačinjen od atraktivnih vrsta npr. Acer rubrum, Liquidambar styraciflua, itd. da bi predstavljao na neki način „kulisu“ parku, a i „zastor“ prema objektima individualnog stanovanja.

Objekat vidikovca

Na koti 542 nadmorske visine, planiran je centralni objekat u kome će biti objedinjavati funkcije: informacija, uprave, edukacije, okupljanja, ugostiteljstva i sl. u prizemlju, sa vanjskom konstrukcijom vidikovca. U suterenu objekta planirani su servisni prostori za održavanje parka, ostava sadnog materijala, alata kao i ostali neophodne sadržaji.

Za izgradnju objekta Planom je data maksimalna građevinska linija, kao i građevinska linija terase, odnosno platforme koja će biti u funkciji vidikovca, a koja je sastavni dio arhitektonskog sklopa.

U slučaju opravdanih razloga koji se odnose na kvalitetnije arhitektonsko oblikovanje može se dozvoliti manje odstupanje od Planom datog odnosa građevinskih linija objekta i pripadajuće mu platforme vidikovca.

Ne može se dozvoliti zatvaranje (ustakljivanje i sl.) platforme vidikovca, odnosno njegovo pretvaranje u zatvoreni arhitektonski objekat. Projektom treba obezbijediti i direktni pristup na platformu vidikovca neovisno o ulazu u objekat.

Spratnost objekta vidikovca je suteren i prizemlje. Ukoliko se ukaže potreba kod arhitektonskog oblikovanja može se planirati i galerija u okviru objekta.

Arhitektonsko oblikovanje ovog arhitektonskog sklopa treba da bude čistih linija i usklađeno sa ambijentom u kome se nalazi.

Od Ulice Karašnica od ulaza u objekta planiran je kolski pristup koji je ujedno i pristup za objekte iznad područja obuhvaćenog granicom Plana. Uz kolski pristup formiran je parking prostor sa nekoliko parking mjeseta.

Sistem urbanog mobilijara i vizuelnih komunikacija

Dizajn urbane opreme (koja osim urbanog mobilijara podrazumjeva rasvjetne sisteme, podne površine i podnu opremu i sl.) mora pratiti osnovnu ideju parka, odnosno biti „čistog“, minimalističkog dizajna. Isto se odnosi i na sistem vizuelnih komunikacija.

Sistem urbanog mobijara i vizuelnih komunikacija u pogledu dizajna mora biti jedinstven za cijeli obuhvat Plana.

6. SAOBRAĆAJNA, ELEKTORENERGETSKA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Idejna rješenja saobraćajne, komunalne i energetske infrastrukture biće data u vidu pojedinačnih separata koji su sastavni dio Plana.

7. URBANISTIČKO-TEHNIČKI POKAZATELJI

Definisanjem prostora u granici Plana dobiveni su sljedeći urbanističko-tehnički pokazatelji:

- Ukupna površina obuhvata	6,32 ha
- Ukupna tlocrtna površina objekata	530 m ²
- Ukupna tlocrtna površina platforme vidikovca	325 m ²
- Ukupna bruto građevinska površina objekata	1 255 m ²
- Procenat izgrađenosti (Pi)	1,35
- Koeficijent izgrađenosti	0,01
- Ukupna površina parka	5,68 ha
- ulazni punkt	0,05 ha
- memorijalna zona	0,54 ha
- zona „arboretuma“	1,98 ha
- pejsažno uređena površina	3,20 ha
- Ukupna površina saobraćajnih površina	3,20 ha
- Ukupan parking parking	47

